

“Давлат кадастрлари” кафедраси

“Давлат кадастрлари”

фанидан амалий машғулот

2 Амалий машғулот: Конлар, фойдали қазилмалар ва техноген ҳосилаларнинг юзага чиқиш ҳоллари

▶ Мавзу: Конлар, фойдали қазилмалар ва техноген ҳосилаларнинг юзага чиқиш ҳоллари давлат кадастри.

▶ Режа:

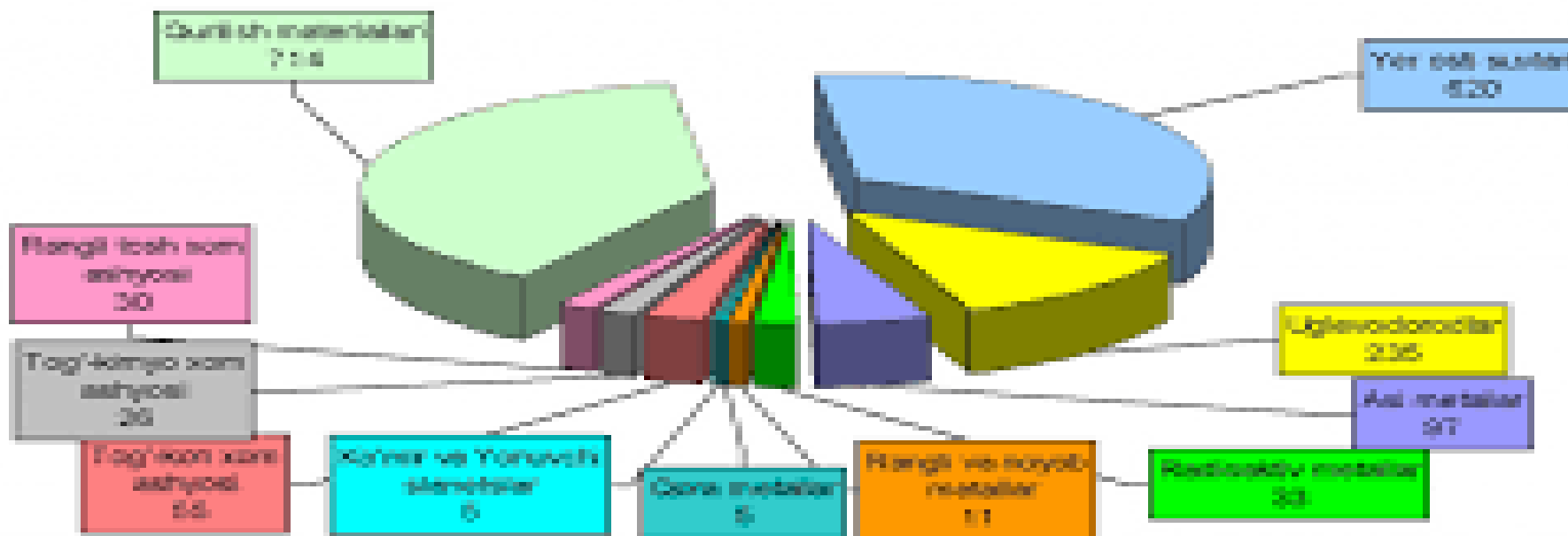
- ▶ 1. Давлат кадастрини юритиш умумий қоидалар
- ▶ 2. Давлат кадастрини юритиш бўйича ваколатли органлар
- ▶ 3. Давлат кадастри объектлари
- ▶ 4. Давлат кадастри объектлари тўғрисидаги маълумотларни шакллантириш

Конлар, фойдали қазилмалар нишонлари ва техноген ҳосилалари (минерал хом ашёни қазиб олиш ва қайта ишлаш чиқитлари) давлат кадастри конлари, фойдали қазилмалар нишонлари ва техноген ҳосилалар объектларининг қисқача, бирхиллаштирилган тавсифномалари тўпламидан иборатдир ва у ўзбекистон республикаси давлат кадастрлари ягона тизимининг таркибий қисми ҳисобланади.

Ўзбекистон республикаси конлари, фойдали қазилмалари нишонлари ва техноген ҳосилаларининг давлат кадастрини республиканинг минерал хом ашё ресурслари ҳолатини баҳолаш, ер ости бойликларини геологик ўрганиш бўйича ишларни ривожлантириш дастурларини ишлаб чиқишни таъминлаш, конлар, фойдалиқазилмалар нишонларининг асосий тавсифномалари ва техноген ҳосилалар объектлари билан тезкорлик билан танишиш, шунингдек, ўзбекистон республикаси давлат кадастрлари ягона тизимидаги ер участкаларини баҳолаш учун мўлжалланган.

**Ўзбекистон Республикасининг фойдали қазилма бойликлари
захираларининг Давлат баланси ҳолати
(01.01.2015 йилга, жами 1838)**

- ▶ **Куйидагилар Ўзбекистон Республикаси конлари, фойдали қазилмалари нишонлари ва техноген ҳосилаларининг давлат кадастрини ҳисобга олиш объектлари ҳисобланади:**
- ▶ Ўзбекистон Республикаси фойдали қазилмалари захиралари давлат балансида ҳисобга олинган фойдали қазилмалар захиралари мавжуд бўлган конлар;
- ▶ фойдали қазилмалар конлари участкалари, агар уларнинг захиралари Ўзбекистон Республикасининг фойдали қазилмалари захиралари давлат балансида алоҳида сатр билан ҳисобга олинса;
- ▶ Ўзбекистон Республикасининг фойдали қазилмалари захиралари давлат балансида ҳисобга олинмаган фойдали қазилмалар захиралари мавжуд бўлган, лекинқидирув (муфассал баҳолаш) ишлари тугалланмаган конлар;
- ▶ фойдали қазилмалари захиралари Ўзбекистон Республикаси фойдали қазилмалар захиралари давлат баланси ҳисобидан қандайдир сабабга кўра чиқарилган конлар;
- ▶ таркибида минерал хом ашёнинг мана шундай тури бўйича казиб олинаётган конларга саноат талабларига жавоб берувчи қимматли компонентлар борлиги жиҳатидан ҳеч бўлмаганда битта руда жисми (қатлами) мавжудлиги аниқланган фойдали қаттиқ қазилмалар нишонлари;
- ▶ таркибидаги қимматли компонентлар амалий қизиқиш туғдирувчи, шунингдек, атроф-муҳитни ифлослантирувчи ва аҳолига жиддий хавф-хатар туғдирувчи камбағал рудалар ағдармалари, чиқинди омборлари ва бошқа техноген ҳосилалар.

▶ **Давлат кадастрида фойдали қазилмалар бўйича:**

▶ объектнинг географик ва маъмурий ҳолати тўғрисидаги маълумотлар, асосий ва улар билан биргаликда жойлашган фойдали қазилмаларнинг миқдорий, сифат таркиби ҳамда уларда мавжуд бўлган фойдали ва зарарли компонентлар, конларни қазिशнинг геологик-иқтисодий, кон-техник, технологик, гидрогеологик, экологик ва бошқа шароитлари ҳақидаги маълумотлар бўлади.

▶ Давлат кадастрида фойдали қазилмалар нишонлари бўйича:

▶ Нишонанинг географик ва маъмурий ҳолати, унинг геологик жиҳатдан ўрганилганлик даражаси, аниқланган захиралар миқдори ва баҳоланган, прогноз қилинган ресурслар тўғрисидаги маълумотлар, минерал хом ашёнинг мумкин бўлган хоссалари, шунингдек объектнинг келгусида ўрганиш бўйича тавсияномалар бўлади.

▶ Давлат кадастрида техноген ҳосилалар объектлари бўйича:

▶ Техноген ҳосилалар манбалари, уларнинг шаклланиш даври, техноген ҳосилаларининг уларнинг миқдорий-сифат кўрсаткилари ҳамда уларни сақлаш кон-техник шароитлари кўрсатилган ҳолдаги тури ёки хили тўғрисидаги маълумотлар бўлади.

- ▶ Давлат кадастрида, шунингдек, геологик-қидирув ва фойдаланиш ишлари, фойдали қазилманинг технологик синовлари натижаларига доир аниқ ҳисоботларда, техник-иқтисодий тушунчаларда, докладлар ва техник-иқтисодий асослашларда, минерал хом ашё кондицияларини ва фойдали қазилмалар захираларини тасдиқлаш бўйича протоколларда муфассалроқ ахборотнинг, шунингдек, ер ости бойликларига оид бошқа дастлабки ахборотнинг мавжудлиги тўғрисидаги маълумотлар ҳам бўлади.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЕР РЕСУРСЛАРИ,
ГЕОДЕЗИЯ, КАРТОГРАФИЯ ВА ДАВЛАТ
КАДАСТРИ ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИ**

**Геодезия ва
картография
миллий маркази**

Умумий назоратчи

Давлат кадастрлари ягона
тизими республика ахборот
таҳлил маркази бўлими

Ўзбекистон Республикаси
Геология ва минерал
ресурслар давлат қўмитаси

ГИС
сервер

Лаборатория

21 та ДҚ бўйича мутахассислар
Таҳлили жараёни

Давлат геологик фонди

- ▶ Mamlakat yer osti boyliklari tabiiy gaz, qo'ng'ir va tosh ko'mir, oltin, mis, volfram, vismut hamda ochiq neft konlari zahirasi ega.
- ▶ O'zbekiston Respublikasi ulkan sanoat va mineral-xom ashyo, qishloq xo'jaligi mahsulotlari, qayta ishlash jarayonida olinadigan katta miqdordagi yarim tayyor mahsulotlar, tabiiy boylik zahiralarini va rivojlangan infratuzilma imkoniyatlariga ega.
- ▶ Yer osti zahiralarini zamonaviy ravishda izlab topish ishlari qimmatbaho, rangli va noyob metallar zahiralarini, turli organik yoqilg'i mahsulotlari, neft, tabiiy gaz va gaz kondensanti, qo'ng'ir va yarim koksga oid ko'mir, slanes yoqilg'isi, uran va ko'pgina qurilish uchun zarur xom ashyo turlariga boy konlarni o'zlashtirish bilan bog'liqdir.

- ▶ O‘zbekiston hududida taxminan yuzdan ortiq mineral xom ashyoni o‘z ichiga olgan, binobarin bulardan oltmish turi xalq xo‘jaligida allaqachon foydalanilayotgan ko‘pgina foydali qazilmalar kompleksi aniqlangan.
- ▶ O‘zbekiston oltin, uran, mis, tabiiy gaz, volfram, kaliy tuzi, fosforitlar, kaolin kabi foydali qazilmalar zahirasi bo‘yicha nafaqat MDH davlatlari o‘rtasida, balki butun dunyoda yetakchi o‘rin egallashi tasdiqlangan. Jumladan oltin zahirasi bo‘yicha dunyoda to‘rtinchi, uni qazib olish bo‘yicha yettinchi, mis zahirasi bo‘yicha o‘ninchi-o‘n birinchi o‘rinlarni, uran zahirasi bo‘yicha yettinchi-sakkizinchi, qazib olishda o‘n birinchi-o‘n ikkinchi o‘rinlarni egallashi qayd etilgan.

- ▶ Quyida zikr etilgan mineral xom ashyo zahiralari nafaqat mavjud tog‘-kon komplekslarida kelajakda qazib olish faoliyati muddatini uzaytiradi, balki ularning oltin, uran, mis, qo‘rg‘oshin, kumush, litiy, fosfor, kaliy tuzlari, qalay shpati, vollastonit, qishloq xo‘jaligi ximiyaviy rudalari va boshqa bir qator foydali qazilmalarning yana qaytadan qazib olishni tashkil qilish va ularning quvvatini oshirishni ta‘minlashga xizmat qiladi.

ЭЪТИБОРИНГИЗ
УЧУН
РАХМАТ!!!

